

**BIBLIOTEKA
NARODOWA**

Biblioteka Narodowa
al. Niepodległości 213
02-086 Warszawa

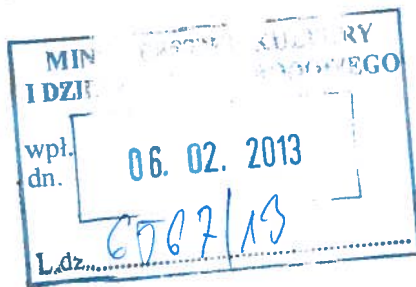
tel.: +48 22 608 22 33
fax: +48 22 825 52 51
e-mail: dyrektor@bn.org.pl
www.bn.org.pl

dr Tomasz Makowski | dyrektor Biblioteki Narodowej

z. H. D. 706
W/W 8.02.2013

Warszawa, 6 lutego 2013

ND/0610/12/13

Pan
Karol Kościński
Dyrektor Departamentu Własności
Intelektualnej i Mediów
Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Szanowny Panie Dyrektore,

w odpowiedzi na pismo DWIM/92/13 z dnia 17 stycznia w załączeniu przekazuję uwagi Biblioteki Narodowej do komunikatu Komisji Europejskiej w sprawie treści na jednolitym rynku cyfrowym COM (2012) 789.

Tęzę wyrażam szanując
Tomasz Makowski

dr Tomasz Makowski

Uwagi Biblioteki Narodowej na temat dokumentu „KOMUNIKAT KOMISJI w sprawie treści na jednolitym rynku cyfrowym” z 18.12.2012 r. (COM(2012) 789 final)

Biblioteka Narodowa jako instytucja udostępniająca powszechnie i bezpłatnie swoje zasoby, także przy wykorzystaniu technologii cyfrowych i sieci rozległych, popiera wszelkie inicjatywy mające na celu możliwie jak najszersze i legalne udostępnianie treści cyfrowych. Pełny i otwarty dostęp do zasobów cyfrowych nie pozostających pod ochroną prawa autorskiego lub licencjonowanych do otwartego udostępniania przez właścicieli autorskich praw majątkowych jest podstawowym warunkiem swobodnego przepływu informacji o dziedzictwie kulturalnym Europy oraz rozwoju edukacji. Gwarantuje możliwość wykorzystania ich zarówno w rozwoju nauki, społeczeństwa, jak i budowie gospodarki opartej na wiedzy.

Wieloletnie uczestnictwo w wytwarzaniu i udostępnianiu treści o charakterze naukowym, kulturowym i edukacyjnym sprawia, że Biblioteka Narodowa docenia konieczność wprowadzenia kompleksowych rozwiązań prawnych dotyczących wykorzystywania zasobów cyfrowych, również spoza domeny publicznej i popiera wszelkie działania mające na celu otwarcie dostępu do treści elektronicznych, takie jak inicjatywy Komisji Europejskiej dotyczące dzieł osieroconych, memorandum w sprawie dzieł niedostępnych w handlu księgarskim czy prace związane z dostępem do zasobów sieciowych osób z upośledzeniem wzroku. W tym kontekście szczególne znaczenie dla instytucji zajmujących się udostępnieniem treści cyfrowych ma grupa działań określonych jako „licencjonowanie w Europie”.

W odniesieniu do bibliotek należy zwrócić uwagę na działania planowane w ramach punktów (ii) Treść tworzona przez użytkowników oraz udzielanie licencji użytkownikom korzystającym w niewielkim stopniu z materiałów chronionych oraz (iv) Eksploracja tekstów i danych.

Jednym z podstawowych problemów, jakie napotykają dystrybutorzy i użytkownicy treści cyfrowych jest brak zapewnienia użytkownikom końcowym pewności praw dotyczących możliwości rozpowszechniania i ponownego wykorzystywania zasobów cyfrowych. Ze względu na fakt, że niejednoznaczne interpretacje prawne często skutkują nieświadomym przekraczaniem granic obowiązującego prawa, istotnym elementem działań dotyczących treści na rynku cyfrowym jest uporządkowanie i popularyzacja licencji, które można wykorzystywać w stosunku do zasobów cyfrowych, zarówno dystrybuowanych przez osoby

fizyczne i prawne poprzez Internet, jak i dostarczane do bibliotek w ramach egzemplarza obowiązkowego czy będące rezultatem działań digitalizacyjnych w instytucjach kultury.

Biblioteka Narodowa od 2008 r. zawiera licencje niewyłączne z właścicielami autorskich praw majątkowych, które umożliwiają zamieszczanie utworów pozostających pod ochroną prawno-autorską w Cyfrowej Bibliotece Narodowej Polona. Stosunkowo mała popularność tego typu licencji oraz brak jednoznacznych uregulowań prawnych w kwestiach licencyjnych utrudniają działalność na tym polu. Dlatego też z zainteresowaniem Biblioteki Narodowej spotkały się zaprezentowane w przedmiotowym dokumencie plany zbadania potencjału i ewentualnych ograniczeń dla standardowych wzorów licencji. Kwestią niezmiernie wagi jest również promocja efektywnego wykorzystania tekstów i danych do badań naukowych. Szczególną uwagę pragniemy tu zwrócić na teksty artykułów naukowych publikowanych w czasopiśmie finansowanych w całości z funduszy publicznych, które po ewentualnym okresie karencji powinny być udostępniane użytkownikom na wolnych licencjach przy jednoczesnym zachowaniu praw autorów sformułowanych w umowach zawieranych między wydawcami i autorami tekstów.